

«ΕΦΗΒΟΣ»

Διευθυντής: Γ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ
Οικ. Διευθυντής: Π. ΚΙΣΚΗΡΑΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΑΞΕΩΝ:

- Γ' γυμν.: Θ. Πάντος
- Δ' » Φ. Παπαγεωργίου
- Ε'α » Ζ. Σβώλου
- Ε'β » Σ. Κωνσταντακάτος
- Στ' » Ζ. Καραβίδα
- Ζ' » Λ. Κολλάρου
- Η' » Α. Κούρτης.

AMERIGO VESPUCCI

ΤΟΥ ΚΩΣΤΗ

Τι κι' αν δευτερος βαδίζεις
 Στο παρθένο μονοπάτι
 Που άνοιξε ο μεγάλος Προφetas;
 Τι κι' αν οι αδερφοί σου
 Θωροϋνε μαγεμένοι
 Τη χλωμή του μορφη
 Να διηγείται άπίθανες εϋτυχίες;
 Τι κι' αν σκοτεινός
 Σήμερα περνάς δίπλα στ' Άστρο;
 Τι κι' αν ξέρεις
 Πώς η τύχη μόχτηρη δέν ήταν
 Δείχνοντας σέναν άσημο
 Στοϋ νοϋ του μπρός την πλατωσύνη;

Μη νοιάζεσαι

Ή στρατά
 Άνοιξε για το δικό σου πέρασμα
 Οι εϋτυχίες που θα φέρεις
 Σάν γυρίσεις
 Θάναι πολϋ αλιώτικες
 Και πιό μεγάλες
 Άπ' του τρελοϋ κονκισταδόρου
 Τις ύποσχέσεις
 Το φως σου
 Κάποτε θα λάμψει
 Φωτίζοντας τη σκοτεινή λευκότητά του
 Ή ζέστα της ψυχής του
 Άναψε τη φλόγα του σπαθιοϋ σου.

Πάσιζε τώρα ταπεινός
 Άκου με πίστη την καρδιά σου
 Και τότε

Θάσαι άξιος

Τη γής αυτη
 Να την ποϋνε αυρω
 Άμερικη

Γ. Σ.
(Ζ' γυμνασίου)

σεων η να καραγκιοζίζουμε τη ζωη των μεγάλων—είμαστε τόσο διαφορετικοί—άλλα μέσα στις σελίδες του περιοδικου μας, να ζει η ζωη μας καθως γυρευει τον εαυτο της και τα μεγάλα πρότυπα που υφώνονται λάμποντας γύρω, τη φύση, την ιδέα και το Θεο.

Έτσι λέγαμε, και τη σκέψη μας αυτη, άπλη και καθάρια, ος τη δίνομε σήμερα, ελπίζοντας πως με την εκδοσην αυτη, αποχταμε έναν καινούργιο, ξεχωριστο φίλο.

ΖΩΗ ΚΑΡΑΒΙΔΑ
(ΣΤ' Γυμν.)

Ζήτησε προηγούμενα τεϋχη του ΕΦΗΒΟΥ
 από τον Κισκήρα της 8ης

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΤΟΠΕΙΟΥ
ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Κοιτάζοντας το ποικιλόχρωμο χάρτη της Ευρώπης, της γηραιάς ήπειρου, όπως λέγεται, της ήπειρου με τη μεγάλη ιστορία και τους πολλούς πολιτισμούς, κάτω κάτω στη νότια προς τα ανατολικά πλευρά της βλέπει κανείς ένα μικρούτσικο κομάτι που λέγεται Έλλάς. Γύρω-γύρω βρέχεται απ' τη θάλασσα και μόνο απ' το βόρειο μέρος της επικοινωνεί απ' τη στεριά με την θήλοιοτη Ευρώπη. Σκορπισμένα στη θάλασσά της, μάλλον σάν άπρόσεκτα πεταμένα έδω κι' εκεί, βρίσκονται τα όλοασπρα χαρούμενα νησιά της, το Ύδιο μικρά κι' αυτά σάν κι' αυτην. Πάνω τους όπως κι' απ' όλη την Ελλάδα βρίσκεται πάντα ένας γαλανός ουρανός που το χρώμα του πουθενά άλλου πάνω στη γη δέν μπορείς να τβρεις. Σ' αυτον τον τόπο λοιπόν πριν από τρεις χιλιάδες χρόνια ξεκίνησε από τα βόρεια της Ευρώπης κι' ήρθε κι' εγκατεστάθη με μιá φυλή της Ίνδοευρωπαϊκής ομοεθνίας. Οι άνθρωποι αυτοί ονομάστηκαν Έλληνες κι' ο τόπος αυτος της Ευρώπης Έλλάς. Βρήκαν κι' άλλους ανθρώπους έδω, άλλ' ήταν τόσο εξασθενημένοι φυλετικά οι πρώτοι κάτοικοι της γωνιάς αυτης του κόσμου που ή χάθηκαν ή αφομοιώθηκαν, έντελως με τους καινούργιους.

Όπως κάθε λαός, έτσι κι' αυτοί έγραψαν κάποια ιστορία. Ιστορία είναι ένα πνευματικό γεγονός, άρα και το ανθρώπινο. Την ιστορία λοιπόν και ιδιαίτερα την ιστορία του πολιτισμοϋ την προσδιορίζει η φυλή και το τοπείο που έχει μεγαλύτερη σημασία γιατί επιδρά και στη φυλή. Στην Ιστορία του Έλληνικοϋ πολιτισμοϋ, η καλλίτερα στον Έλληνικο πολιτισμό η επίδραση του τοπείου είναι τεραστία.

Το ελληνικό τοπείο χαρακτηρίζει μεγάλη ποικιλία εικόνων μέσα σε μικρό χώρο. Επίσης το πολϋ φως του δίνει όλα τα χρώματα με τις αποχρώσεις τους ξεκάθαρα άλλ' άρμονικά δεμένα μέσα στο τέλειο γραμμικό σχήμα.

Αν άνεβοϋμε σ' ένα ψηλό μέρος της Ελλάδας σ' οποιαδήποτε ώρα της ημέρας, θα δοϋμε τριγύρω μας όλες τις μορφές που μπορεί να μάς παρουσιάσει ένα τοπείο, μ' όλα τα χρώματά της πολϋ έντονα χωρισμένες μεταξύ τους, γραμμικά σχεδόν, μα με μεγάλη άρμονία ταιριασμένες. Αυτη άκριβώς η φύση του Έλληνικοϋ τοπείου διαμόρφωσε τον ελληνικό πολιτισμό.

Ένας πολιτισμός πάντα εξετάζεται πρώτα, από τις τρεις κύριες εκδηλώσεις του, δηλαδή την άπιστήμη, την τέχνη και την θρησκεία του και ύστερα απ' τον ρυθμό με τον οποιον εξελίσσεται.

Και αρχίζοντας άς δοϋμε με ποιό ρυθμό αναπτύχθηκε ο ελληνικός πολιτισμός, άς δοϋμε καλλίτερα αν ο Έλληνας στάθηκε νεωτεριστής ή συντηρητικός και τι επίδραση είχε το ελληνικό τοπείο σ' αυτό.

Κατ' άρχην ξέρουμε απ' την Ιστορία ότι ο ελληνικός πολιτισμός ήταν μακρόχρονος και σταθερός χωρίς τις μεταπτώσεις και τις απότομες μεταλλαγές πουχαν οι πολιτισμοί των μεγάλων νεωτερισμών. Ξέρουμε γενικά ότι ο Έλληνας στάθηκε συντηρητικός σ' όλες του γενικά τις εκδηλώσεις, πράγμα στο οποίο άναμφισβήτητα έχει μεγάλη επίδραση το τοπείο. Το τοπείο είπαμε άρχικά το χαρακτηρίζει το πολϋ φως και το ξεκάθαρο σχήμα. Αυτό το ξεκάθαρο σχήμα έδωσε στους Έλληνες την ικανότητα αυτη να σκέπτονται πολϋ σχηματικά με πολλούς άλληλένδετους επαγωγικούς συλλογισμούς χωρίς νάνακατεύονται στις σκέψεις τους τα μεγαλεπήβο-

λα σχέδια και οι φαντασιώδεις συλληψεις ιδανικών τύπων, ή πραγματοποίηση των οποίων χαρακτηρίζει τους νεωτεριστές.

Η μεγάλη αυτη επίδραση του τοπείου μαζί με την προσκόλληση του Έλληνα στις παραδόσεις του, τον έκαναν συντηρητικό, όχι όμως και χωρίς εξέλιξη σάν τον Αιγύπτιο που δυό χιλιάδες χρόνια είναι προσκολλημένος στα ίδια καλούπια και δέν μπορεί να φύγη απ' αυτά. Ο Αιγύπτιος είναι τέτοιος και έτσι τον έχει διαμορφώσει το τοπείο του. Η πολϋ θολή άτιμόσφαιρά του δέν τον άφίνει να δη και να σκεφθη πολλά πράγματα και σύγχρονα τον ναρκώνει. Έτσι με την άντίθεση αυτη βλέπουμε πως το τοπείο κάλοντας τον Έλληνα συντηρητικό, επιδρά στο ρυθμό του πολιτισμοϋ.

Εξετάζοντας τώρα αυτον καθ' εαυτον τον ελληνικό πολιτισμό στις κύριες εκδηλώσεις του, βλέπουμε αρχίζοντας απ' την άπιστήμη ότι οι Έλληνες άσχολήθηκαν και στάθηκαν θεμελιωτές μόνο στις άπιστήμες τις τέλεια ξεκάθαρες λογικά και μορφοποιημένες. Η Γεωμετρία, η κατ' έξοχην σχηματική άπιστήμη έφτασε στο άνώτατο έπίπεδο της απ' τους Έλληνες. Η Φυσική έπίσης τους άποσχόλησε πολϋ, ένω αντίθετα η Άλγεβρα, ο άπειροστικός λογισμός κι' όλες αυτες οι άπιστήμες που άσχολούνται με το άπειρο, που φεύγουν απ' το λογικό και πάνε στη φαντασία αναπτύχθηκαν από τους Άραβες. Αυτοί χαμένοι μέσα στην έρημο έγιναν μυστικιστές και με μεγάλη φαντασία, γιατί αυτη η έρημος τους άφηρεσε από τη σκέψη το σχήμα και τους έβαλε το άπειρο. Το ίδιο έγινε και με τους λαούς της Ευρώπης, που ζοϋνε μέσα στη καταχνιά του τοπείου τους, μακριά από κάθε τι καθαρά σχηματικό. Κι' η φιλοσοφία των Έλλήνων στάθηκε κι' αυτη έντελως ξεκάθαρη με σαφείς άπαντήσεις σ' όλα τα προβλήματα που τις παρουσιαζόντουσαν, χωρίς να χάνεται μέσα στον ίδιο τον εαυτο της και το μεγάλο υποκειμενισμό.

Προχωρώντας στην τέχνη, θα δοϋμε και σ' αυτη, την μορφή και το σχήμα, το πολϋ φως και την ποικιλία.

Η πλαστική, η αρχιτεκτονική, το θέατρο ήταν η τέχνη των Έλλήνων. Την μουσική με το μυστικισμό της και τα υποκειμενικά της συναισθήματα δέν την πλησίασαν, την άφησαν για τους βόρειους με το σκοτεινό τοπείο και την καταχνιά.

Στην θρησκεία πάλι βλέπουμε το ίδιο άκριβώς φαινόμενο. Οι Έλληνες θεοποιούν όλες τις εκδηλώσεις της ζωής τους. Σ' όλα βρίσκουν μιá σχηματική μορφή. Κι' εκεί η επίδραση του τοπείου.

Το Δωδεκάθεο κι' οι άλλοι μικρότεροι θεοί και ήμίθεοι κι' άργότερα οι ίδιοι οι άγιοι της ελληνικής χριστιανικής Έκκλησίας δέν είναι ή ίδια ή σχηματοποιημένη ζωή τους;

Τέλος σε συνδυασμό με τα πάρα πάνω κι' η πολιτικοκοινωνική διάρθρωση δέν στάθηκε μακριά από το μυστικισμό, την βία και την άπολυταρχία που κρύβει η σκέψη του άπειρου κι' η σκοτεινιά του βορρά;

Οι Έλληνες δέν στάθηκαν οι δημιουργοί της δημοκρατίας που την χαρακτηρίζει ξεκάθαρη λογική άπόδειξη του σωστοϋ ύστερα από την πλήρη άνάλυση του ζητήματος; Μάκριβώς το ίδιο πράγμα δέν είναι κι' η άπιστήμη, κι' η τέχνη, κι' η θρησκεία της Ελλάδας; Δηλαδή ποικιλία, μορφή, σχήμα, φως;

Ό,τι άκριβώς και το τοπείο της.

Θ. ΚΟΥΡΤΗΣ (Η' Γυμν.)

Για τα τεϋχη «Διακοπών» στείλτε μας ύλη σίτσα και φωτογραφίες

